

به نام خداوند بخشنده مهربان

دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

دانشکده

طرح دوره (Course plan)

دوره یا ترم تحصیلی: 2		نام و کد درس: جامعه شناسی سالمندی 17735021
پیش نیاز: اصول و مبانی جامعه شناسی	گروه هدف: دانشجویان کارشناسی ارشد سلامت سالمندی	تعداد فراگیران: 7
تعداد واحد: 2 واحد نظری (دروس اختصاصی اجباری)	تعداد کل جلسات: 17 جلسه	مکان برگزاری کلاس: دانشکده بهداشت
زمان برگزاری کلاس: یک شنبه 16:30-14:30	مدرس و مسئول درس: دکتر فاطمه عادل راد	ایمیل مدرس: adeli.f@umsu.ac.ir

توصیف درس (Lesson Description)

سالمندی از دیدگاه اجتماعی، ترکیبی از فرایندهای اجتماعی، روان شناختی و جسمانی تعریف می شود و این درس به دنبال فهم جنبه های اجتماعی فرایند سالمندی و چالش هایی است که سالمندان آن رو به رو می شوند.

اهداف درس

هدف کلی (Goal)

هدف این درس آشنا ساختن دانشجویان با جنبه های اجتماعی سالمندی به عنوان یک پدیده اجتماعی و زیرساخت اجتماعی است. دانشجویان با نظریه های کلاسیک و مدرن سالمندی آشنا شده و بازنمایی سالمندی در جامعه را به عنوان زیرساخت اجتماعی درک خواهند نمود. همچنین در این درس هدف این است که دانشجویان کاربرست این دانش را در عرصه های آموزش، محیط جامعه و پژوهش های سلامت سالمندی بیاموزند.

اهداف اختصاصی (Objectives)

- ۱- آشنایی با تعریف و تاریخچه جامعه شناسی سالمندی
- ۲- آشنایی با جمعیت شناسی سالمندی
- ۳- آشنایی با نظریه های سالمندی
- ۴- آشنایی با مفاهیم نهادهای اجتماعی و سازه های اجتماعی سالمندی
- ۱۱- آشنایی با مفاهیم نابرابری اجتماعی در سالمندی و سیاستگذاری حوزه سالمندی

امکانات و مواد آموزشی (Educational Resources)

کتاب، جزوه، کامپیوتر، دیتا ویدئو پروژکتور، پاورپوینت، وایت برد، عکس، فیلم آموزشی

روش ها و فنون آموزشی (Educational Methods / Techniques)

سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، بارش افکار، حل مسئله

استراتژی آموزشی (Educational Strategy)

فراگیر محور

مقررات کلاسی، تکالیف و تجارب یادگیری (Rules / Assignments / Learning experiences)

حضور منظم در کلاس درس، گوش دادن به توضیحات مدرس، مشارکت فعال در بحث های کلاسی، یادداشت برداری در طول برگزاری جلسات آموزشی، مطالعه مطالب ارائه شده، ارائه تکالیف کلاسی، آماده شدن برای ارزشیابی.

تکلیف عملی:

۱- دانشجویان یک جلسه در میان یک اصطلاح یا مفهوم تخصصی جامعه شناسی از کتاب "مفاهیم کلیدی در جامعه شناسی سالمندی" اثر Judith Phillips را انتخاب و آن را در کلاس ارائه نمایند.

ارزیابی دانشجو (Student Assessment)

نمره	آیتم
2	انجام تکلیف عملی
1	مشارکت کلاسی
3	امتحان میان ترم
14	امتحان پایان ترم
20	مجموع نمره

نوع آزمون های میان ترم و پایان ترم: چهارگزینه ای

درفنس و منابع آموزشی (References)

1. کارادک ونسان، 1391، جامعه شناسی پیری و پیرشدگی، سوسن کباری، انتشارات جامعه شناسان، تهران.
2. نیازی محسن، اسداله بابایی، 1390، جامعه شناسی سالمندی، دانشگاه کاشان-انتشارات سخنوران.
3. لی رونالد، میسن اندرو، 1397، سالخوردگی جمعیت و اقتصاد نسلی، ترجمه مجید کوششی و لیلی نیاکان. تهران: انتشارات موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور.
4. عمادی، محمدحسین، نصرافهانی، آرش، 1397، بازاندیشی در راهبردهای نظام بازنشستگی. تهران: انتشارات روزنه. موسسه راهبردهای بازنشستگی صبا.

- 5- Settersten RA, Angel JL. Handbook of Sociology of Aging. Springer Science & Business Media. Last edition.
- 6- Victor, C. (2004). The Social Context of Ageing: A Textbook of Gerontology. Routledge.
- 7- Phillips, J. E., Ajrouch, K. J., & Hillcoat-Nallétamby, S. (2010). Key concepts in social gerontology. Sage.
- 8- Hooyman NR, Kiyak HA. Social gerontology: A multidisciplinary perspective. Pearson Education; 2008.
- 9- Hooyman NR, Kawamoto KY, Kiyak HA. Aging matters: An introduction to social gerontology. Pearson Higher Ed; 2014

جدول زمان بندی درس (Schedule):

جلسه / هفته	تاریخ برگزاری کلاس	موضوع / محتوای درسی
1		- معارفه، آشنایی با طرح درس و منابع تدریس، بیان انتظارات و ارزیابی اولیه
2		تعریف و تاریخچه جامعه شناسی سالمندی: - اهمیت درس جامعه شناسی سالمندی و دامنه مطالعاتی آن - روند تاریخی جامعه شناسی سالمندی
3		جمعیت شناسی سالمندی: - گذار ساختار سنی - سالخوردگی جمعیت در جهان
4		- ساختار و خصوصیات جمعیت سالمندان در ایران
5		نظریه های سالمندی: - نظریه های ساختار گرایی و سالمندی - نظریه عدم تعهد/ مشارکت
6		- نظریه فعالیت - نظریه تداوم / استمرار
7		- نظریه و مدل های سالمندی موفق
8		- نظریه کنش متقابل نمادین و سالمندی - نظریه برچسبگذاری سالمندی
9		- نظریه مبادله اجتماعی و سالمندی - نظریه تضاد و سالمندی
10		- نظریه های انتقادی و فمینیستی در سالمندی
11		- امتحان میانترم
12		نهاد های اجتماعی و سالمندی: - نهاد خانواده و سالمندان و روابط بین نسلی - بازنشستگی و چالش های بازنشستگان - حمایت اجتماعی و شبکه های اجتماعی - سرمایه اجتماعی
13		سازه های اجتماعی سالمندان: - تصورات قالبی و تبعیض سنی جنبه های جامعه شناختی سالمندآزاری ، غفلت و سوء رفتار نسبت به سالمندان
14		نابرابری اجتماعی در سالمندی: - نابرابری طبقه اجتماعی و سالمندی

- نابرابری جنسیتی و سالمندی (زنان سالمند) - نابرابری قومیتی شهری/روستایی و سالمندی - نابرابری طبق Age discrimination		
سیاستگذاری در حوزه سالمندی: - دولت های رفاه و سالمندی/مراقبت و خدمات اجتماعی سالمندان - سیاست گذاری در حیطه سالمندی خوب: موفق، فعال و سالم - برنامه بین المللی اقدام برای سالمندان: طرح مادرید		15
بحث و بررسی مقالات روز		16
- جمع بندی مطالب بیان شده، رفع اشکالات مربوط به دانشجویان، نقد و بررسی تکالیف عملی		17